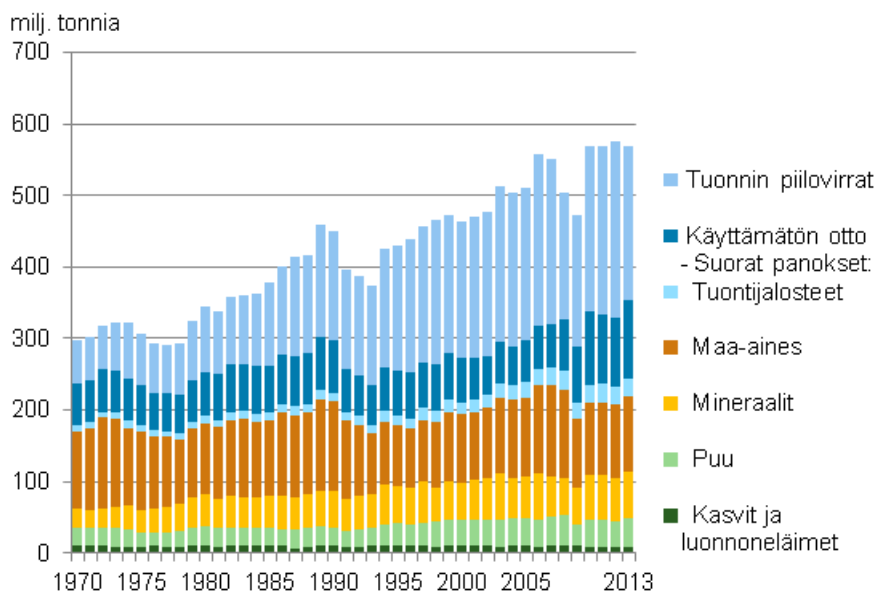

Kansantalouden materiaaliwirrat 2013

Taantuma ei ole vaikuttanut luonnonvarojen käyttöön

Materiaalitus ei hiipunut viime vuonna kuten kansantalous. Luonnonvaroja käytettiin vuonna 2013 suorina panoksina kansantaloudessa 4,7 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Esimerkiksi maataloudessa viljantuotanto kasvoi peräti 11 prosenttia, metsätalouden hakkuut 9 prosenttia ja kaivoksista nostettiin metallimalmeja, teollisuusmineraaleja ja hyötykiveä yhteensä enemmän kuin koskaan historiassa. Tielinjoilla leikattiin huomattavasti edellisvuosia suuremmat määrät maamassoja. Tuontijalosteiden määrä pysyi entisenlaisena. Ja vaikka soran ja murskeen käyttö rakentamisessa laskikin, niin kokonaisuudessaan samanlaista luonnonvarojen käyttömäärien romahdusta kuin 90-luvun alun lamavuosina tai vuonna 2009 ei nyt ole Suomessa havaittavissa.

Luonnonvarojen kokonaiskäyttö materiaaliryhmittäin 1970–2013

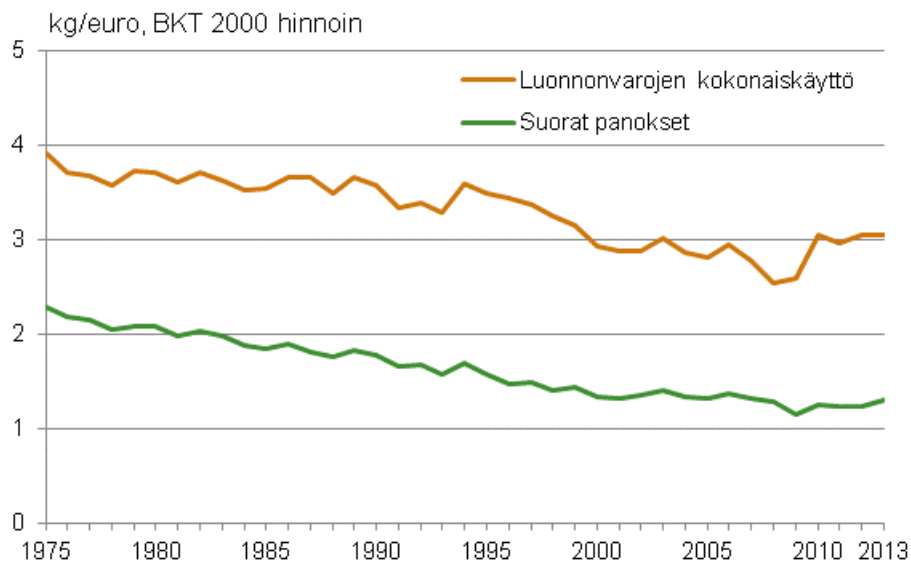
Kansantalouden käyttämät suorat materiaalipanokset olivat vuonna 2013 yhteensä noin 244 miljoonaa tonnia, josta kotimaisten panosten osuus oli 77 prosenttia. Valtaosa kotimaisista panoksista on mineraalista, kaivoksissa tai rakennusmineraalien otossa tuotettua. Bioottisten panosten osuus painosta on arviolta neljännes, lajeiltaan puuta, viljaa, juureksia ja rehuksveja sekä kalaa ja riistaa.

Sitä luonnonvarojen käyttöön otossa syntyvää materiaa, joka ei siirry panokseksi talouteen nimitetään käyttämättömäksi otoksi ja tuonin piilovirraksi. Suomen kansantaloudessa käyttämätön otto ja piilovirrat yhdessä on suurempi kuin käyttöön otetut luonnonvarat, noin 326 miljoonaa tonnia. Tästä määrästä 120 miljoonaa tonnia kertyi kotimaassa muun muassa sivukivenä, hakkuutähteenä, rakennusmaana.

Luonnonvarojen kokonaiskäyttö vuonna 2013 kohosi yli 570 miljoonaan tonniin. Luonnonresurssien käyttö henkeä kohti laskettuna on Suomessa varsin suurta muihin EU:n jäsenmaihin verrattuna.

Kansantalouden materiaalivirrat -tilasto on osa ympäristötilinpitoa, josta Euroopan unioni sääti asetuksen vuonna 2011 ja YK antoi kansainvälisen suosituksen 2012.

Suomen kansantalouden materiaali-intensiteetti 1975–2013

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Luonnonvarojen kokonaiskäyttö materiaaliryhmittäin 2003– 2013.....	4
Laatuseloste: Kansantalouden materiaalivirrat.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Luonnonvarojen kokonaiskäyttö materiaalityypittain 2003– 2013

1000 tonnia	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Kasvit ja luonnon-eläimet	9 858	10 198	10 664	9 564	10 542	10 307	10 493	9 051	9 699	9 259	9 737
1.1 suorat panokset	9 521	9 792	10 343	9 262	10 306	10 102	10 204	8 796	9 432	8 958	9 451
1.2 piilovirrat	337	406	321	302	237	205	290	254	268	301	286
2. Puu	49 915	50 025	50 148	48 000	51 147	54 149	36 519	47 866	46 683	46 595	51 264
2.1 suorat panokset	38 238	38 571	38 563	37 352	39 775	42 670	29 494	37 291	36 769	36 530	40 384
2.2 piilovirrat	11 677	11 453	11 586	10 648	11 372	11 480	7 025	10 575	9 914	10 065	10 880
3. Mineraalit	163 421	145 843	139 121	160 981	141 046	129 555	146 951	206 093	203 266	201 650	200 838
3.1 suorat panokset	62 759	56 982	57 196	64 485	56 783	52 263	51 494	63 724	63 835	59 815	63 814
3.2 piilovirrat	100 662	88 860	81 925	96 497	84 263	77 292	95 457	142 370	139 431	141 835	137 023
4. Maa-aines	137 208	137 969	140 594	155 645	159 719	161 307	134 381	138 456	134 207	137 494	141 503
4.1 suorat panokset	106 182	108 822	110 842	123 159	127 191	123 928	97 273	101 083	100 858	103 126	105 223
4.2 piilovirrat	31 026	29 147	29 752	32 486	32 528	37 379	37 108	37 373	33 349	34 368	36 280
5. Tuonti-jalosteet	147 641	154 875	163 759	177 519	184 961	147 376	143 021	168 165	175 261	179 572	166 511
5.1 suorat panokset	19 511	20 279	21 430	23 238	24 662	26 304	20 999	24 151	25 401	24 214	24 790
5.2 piilovirrat	128 131	134 596	142 328	154 281	160 299	121 072	122 022	144 014	149 861	155 358	141 722
Yhteensä	508 043	498 909	504 286	551 709	547 415	502 694	471 365	569 632	569 117	574 570	569 852
suorat panokset	236 210	234 446	238 374	257 495	258 717	255 267	209 464	235 046	236 294	232 643	243 661
piilovirrat	271 833	264 463	265 912	294 214	288 698	247 427	261 901	334 586	332 822	341 927	326 191

Laatuseloste: Kansantalouden materiaalivirrat

1. Tilastotietojen relevanssi

Kansantalouden materiaalivirrat -tilasto kuvaa tonneina luonnosta käyttöön otetun tai muuten siirretyn ja muutetun ainemäärän. Tilasto kattaa kaikki kiinteät, kaasumaiset ja nestemäiset materiaalit, lukuun ottamatta ilman ja veden virtoja. Tilasto antaa yleiskuvan ympäristöä kuormittavan ainemäärän muutoksista, ja bruttokansantuotteeseen ja väestömäärään verrattuna koko kansantalouden materiaaliiriippuvuuden kehityksestä. Tiedot yksityiskohtaisista materiaalivirroista muodostavat hyvän pohjan myös kansantalouden ainevirtojen tarkempaan analysointiin.

Tilasto on osa ympäristötilinpitoa, joka kuvaa ympäristön ja talouden vuorovaikutuksia. Euroopan unionin asetus ympäristötilinpidosta (N:o 691/2011) velvoittaa jäsenmaita raportoimaan Kansantalouden materiaalivirrat -tilaston tiedot ensimmäisen kerran vuonna 2013 alkaen tilastovuodesta 2008. Muut asetuksella säädetty ympäristötilinpidon osa-alueet ovat toimialoittaiset päästöt ilmaan sekä toimialoittaiset ympäristöverot.

Kansantalouden materiaalivirrat -tilasto on yhteensopiva YK:n Ympäristötilinpitajärjestelmän (SEEA) kanssa. Se on osa järjestelmään kuuluvaa kansantalouden fyysisten virtojen kuvausta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kootaan Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen, Metsäntutkimuslaitoksen, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen ja Tullin tilastoista sekä Kaivosrekisterin, Suomen ympäristökeskuksen ja liikenne- ja viestintäministeriön tiedoista.

Tiedot kotimaisista piilovirroista perustuvat pääasiassa Metsäntutkimuslaitoksen ja Kaivosrekisterin tietoihin. Tuontiin liittyvät piilovirrat lasketaan kertoimilla, jotka on alun perin kehitetty saksalaisessa Wuppertal Instituutissa ja tarkennettu Oulun yliopiston Thule instituutissa ja Tilastokeskuksessa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Suurin osa tiedoista saadaan suoraan jo julkaistuista tilastoista. Tuonnin piilovirtojen laskemisessa käytetyt kertoimet ovat keskiarvoja, eikä niissä aina voida vuosittain ottaa huomioon kaikkia kertoimiin vaikuttavia maakohtaisia eroja.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kansantalouden materiaalivirrat -tilasto päivitetään vuosittain.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastotiedot julkaistaan internetissä Tilastokeskuksen sivuilla sekä osaksi myös Findikaattori -palvelussa (Luonnonvarojen kokonaiskäyttö) ja Tilastokeskuksen Ympäristötilasto Vuosikirjassa. Tilastotietoja raportoidaan EU:n tilastoviranomaiselle Eurostatille.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Nykyisten tilastointiperusteiden mukaan koottu tilasto on saatavilla tilastovuodesta 1970 alkaen. Tilas-ton tiedot ovat vertailukelpoisia EU ja OECD -maiden vastaavien tilastojen kanssa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden materiaalivirtatilastossa sovelletaan EU:n asetusta ympäristötilinpidosta (N:o 691/2011) sekä YK:n yhdistettyä ympäristö- ja taloustilinpitokehikkoa (SEEA).

Lisätietoja

Simo Vahvelainen 029 551 3457

Leo Koltola 029 551 3234

Jukka Muukkonen 029 551 3224

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

ymparistotilinpito@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden materiaalivirrat 2013, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi*

ISSN 2242-1262 (pdf)

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*